

[Anne Grete Holmsgård]

skulle sondere mulighederne for nedrustning først, en totalt hul erklæring, fordi alene bevidstheden om, at disse raketter vil blive udstationeret på et eller andet tidspunkt, i sig selv er med til at øge oprustningen.

Det er lige så hult, når forsvarsministeren siger, at regeringen ikke vil acceptere a-våben på dansk jord, i hvert fald ikke i fredstid. I forsvarskommandoens oplæg fra efteråret hedder det helt klart, at udbygningen af modtagefaciliteterne sigter på en situation, hvor der er tale om en krise. Hvornår er der tale om en krisesituation, og hvem skal afgøre det?

Forsvarsministeren blev i Jyllands-Posten den 14. februar citeret for at have betegnet en krisesituation som:

»Det er den situation, at regeringen på grundlag af de varsler, den har modtaget gennem sin overvågning, må formode, at der er en udenrigspolitisk optrappet situation undervejs samt tilsyneladende koncentration af visse militære styrker.«

Det er så upræcist, at det kan anvendes i stort set en hvilken som helst international krisesituation, f. eks. i tilfælde af en folkelig opstand i de arabiske lande, der truer med at afbryde olieforsyningerne helt eller delvis. Det ville være rart at vide, om dette vil være tilstrækkeligt til at acceptere a-våben på dansk jord, og hvis ikke, hvordan regeringen så har tænkt sig at forhindre, at de amerikanske fly, der eventuelt skal bruge danske flypladser, ikke medfører a-våben.

Staten bruger årlig 8 mia kr. på militæret. Det kan selvfølgelig hævdes, at det er en ren klatskilling mod de samlede ressourcer, der anvendes over hele verden, men det er under alle omstændigheder 8 mia kr. for meget, både fordi det er i en situation, hvor der skæres behårdt ned på sociale ydelser og på en lang række andre områder, men også fordi de 8 mia kr. lige præcis skal bruges til at slå ned på enhver form for politisk udvikling, der truer det nuværende samfundssystem, hvad enten det drejer sig om såkaldt udenrigspolitisk optrappede situationer eller indenrigspolitiske situationer af samme karakter.

VS har tidligere påpeget, at rigspolitifens kundgørelse af 20. november 1974 giver politiet bemyndigelse til at benytte militær assistance, hvis der indtræder voldsomme pludseligt opståede uroligheder, og det frem-

går af en anden kundgørelse fra 1975, at der ikke bare tænkes på naturkatastrofer eller ulykker, og så skal man være temmelig naiv for ikke at forstå, hvad det er, det drejer sig om.

Sideløbende med dette foregår der en langsom, men støt udbygning af våbenindustrien. Selv om dansk våbenindustri stadig væk er en lille undermåler i forhold til f. eks. den franske og den engelske, er eksporten steget kraftigt fra 1970 til 1977, nemlig fra 12 mill. kr. til 123 mill. kr., og et af argumenterne for indkøb af F-16 fly i sin tid var netop, at dansk industri skulle være medproducent.

Der er i løbet af det sidste par tiår foregået en helt grotesk oprustning. Denne oprustning er suverænt blevet ført an af USA, sidst med udviklingen af det såkaldte MX-system. Alligevel er det altid en påstået fare for, at magtbalancen skal forrykkes til Sovjetunionens fordel, der bruges som argument for yderligere oprustning.

Det var tilfældet, da der skulle tages beslutning om nye a-raketter i december 1979, hvor de sovjetiske SS-20 blev hevet frem som skræmmebilledet, og nøjagtig det samme sker i dag, hvad enten det drejer sig om de politiske høge, der mener at vide, at nu er Sovjet i gang med at mave sig frem i Mellemøsten, eller det drejer sig om de mere moderate kræfter, der benytter situationen generelt til at kræve yderligere oprustning. F. eks. udtalte Anker Jørgensen til presselogen, at det ikke kunne lade sig gøre med en nulløsning i militæret i den nuværende internationale situation. Tyr man til amerikanske regerings- og militærkredse, fremgår det imidlertid, at USA i lang tid har været Sovjet militært overlegen, især i kraft af en overlegen teknologi og en overlegen økonomi.

Man kunne med rette spørge: hvad skal oprustningen så anvendes til? Ja, ud over de økonomiske interesser, der ligger i selve rustningsindustrien, drejer det sig om hele tiden at fremvise USAs og NATOs suveræne overlegenhed på verdensplan. På den ene side skal denne overlegenhed gøre det muligt for USA – og hvis det stod til den danske regering også for NATO, herunder Danmark – at sætte tropper ind, når der opstår krisesituationer i den tredje verden, f. eks. ved hjælp af den nye slagstyrke på 100.000 mand, der er under opbygning i USA i øjeblikket. På den anden side skal magtopbuddet true Sovjet til